

отъ трета, надписъ: „Въ царствованія россійскаго императора Александра II и подъ главнѣмъ начальствомъ генералъ-лейтенанта Радецкаго 15-ї Юня 1877 г. переправа черезъ Дунай у Зимници и бой у Систова“, а на четвъртата сж написани участвовавшитѣ въ боя полкове, баталиони, сотни, батареи и пр.

Тържественното влизание на русситѣ въ Свищовъ.

Слѣдъ прогласяванието на войната, турцитѣ въ този градъ когато се срещали на улицата, особно пакъ по кафенетата, разговора си захващали съ тия думи: *Инглизъ бракмасъ москофу муарабе ачсънъ дъвлете; диннемезъ исе, о езеджекъ кафасънъ* (Англия нѣма да остави московеца да отвори война на султана, ако непослуша, тя ще му смаже главата).

Турцитѣ напълно вѣрвали, че по никой начинъ Англия нѣма да допустне да преминѣтъ русситѣ Дунава, та никакъ не се безспокоили отъ снованьето имъ по срещния брѣгъ и така си живѣли, като че се намиратъ на 500 килм. далечъ отъ русситѣ или вѣчна пропасть да ги раздѣля едни отъ други. Нѣ когато русската войска почнала да се трупа срещо Никополь и находящитѣ се турски войници въ Свищовъ взели да говорятъ, че русситѣ ще преплаватъ Дунава при този градъ, гдѣто били докарали и нѣколко хиляди такива коне, които щомъ се хвъргали съ всадника отъ единия брѣгъ, на другия се намирали, Свищовските турци намислили — ако преминаванието на русситѣ се осѫществи, да испълнятъ една отъ священните заповѣди на корана. Тѣ съставили два списъка — единий за мжжетѣ, които да бѫдатъ избити, като съчувстvennici на русситѣ, а другия за красивитѣ жени и моми, които да закаратъ съ себе и рѣшили: щомъ се извѣстїтъ за преминаванието, да исколятъ мжжетѣ, да забергтъ женитѣ и да избѣгнатъ. Обаче, отъ ненадѣйното появяване на русситѣ подъ Свищовъ, турцитѣ всичко забравили и всякой единъ припикаль да предвари и докачи нѣкоя кола или конь отъ бѣлгаретѣ, да натовари каквото може, или пъкъ да впustne нѣщо въ джоба, или мушне въ пояса си и колкото е възможно по-скоро да бѣга, тѣй щото, тукашното бѣлгарско население, което въ много вѣстания е давало жъртви, при освобождението си било щастливо да се избави безъ всяка жъртва, освѣнъ единъ бѣлгаринъ, който билъ убитъ, защото поискалъ паритѣ си отъ нѣкой турчинъ,